

§ 65

Liikenneliikelaitoksen talousarvioehdotus vuodeksi 2023 ja talous-suunnitelma vuosille 2023-2025

HEL 2022-005385 T 02 02 00

Päätös

Johtokunta hyväksyi kaupunginhallitukselle esitettäväksi liikenneliikelaitoksen vuoden 2023 talousarvioesityksen ja vuosien 2023-2025 talous-suunnitelmaesityksen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yleistä

Johtokunnan jäsenille jaetaan esityslistan liitteenä liikenneliikelaitoksen (HKL) talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys vuosiksi 2023-2025. Suunnitelma sisältää talousarvion keskeiset painopistealueet, keskeisimmät toimintaympäristön muutokset, suoritemuutokset, sitovat tavoitteet, tulos- ja rahoituslaskelmat sekä investointisuunnitelman. Investointisuunnitelma on tehty vuosille 2023-2032.

HKL:n talousarvioehdotus vuodelle 2023 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2023-2025 on laadittu kaupunginhallituksen 27.6.2022 antaman vuoden 2023 talousarvioehdotuksen raamin ja talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2023-2025 laatimisohteen mukaisesti.

Kaupunginhallituksen talousarvioraamissa HKL:n investointiohjelman 10-vuotinen kokonaisraami on noin 700 milj. euroa vuosille 2023-2032.

HKL:n investointien yhteissumma vuosille 2023-2032 on noin 690 milj. euroa. Kaupunginhallituksen hyväksymään talousarvioehdotuksen raamiin sisältyy kehoitus mitoittaa HKL:n vuosien 2023 ja 2024 investointitasot lähelle talousarvion 2022 mukaisia taloussuunnitelmavuosien 2023 ja 2024 investointitasoja. Talousarvioesityksessä HKL:n investoinnit 2023-2024 ovat 140 milj. euroa; vuoden 2022 talousarviossa vuosien 2023-2024 investoinnit olivat 97 milj. euroa eli talousarvioesityksessä 2023 taso on 43 milj. euroa suurempi.

HKL:n talousarvioesityksen 2023 investointisuunnitelmassa on varauduttu metron liikenteenohjausjärjestelmän uudistamiseen (10 milj. euroa) ja Rautatien metroaseman perusparannusinvestointeihin (10 milj. euroa) talousarviossa 2022 varattua enemmän. Metron liikenteenohjausjärjestelmän uudistamiseen liittyvä hankesuunnitelma on valmistunut ja hankkeen toteuttamisaikataulu on vuoden 2022 investointiohjelmalla etupainotteisempi. Hanke on syytä toteuttaa ennakoivasti niin, että metrol liikenteen häiriöherkkyys ei tulevaisuudessa lisääny. Rautatien metroaseman turvallisen käytön kannalta on välttämätöntä toteuttaa palo- ja pelastusturvallisuuteen liittyviä parantamistoimia jo vuonna 2023. Toimien loppuun saattaminen edellyttää myös aseman laajemman peruskorjaamisen valmistelua vuosina 2023-2024.

Lisäksi HKL:n talousarvioesityksessä on varauduttu vuosina 2023-2024 mm. metrorata- ja ratasähköinvestointeihin (7 milj. euroa), muiden metroasemien perusparannusinvestointeihin (6 milj. euroa) ja asemien tasonvaihtolaitteiden korjausinvestointeihin (2,5 milj. euroa) enemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa. Hankkeet ovat tärkeitä peruskorjaus- ja korvausinvestointeja, joilla pystytään varmistamaan omalta osaltaan metrol liikenteen luotettava ja turvallinen matkustajaliikenne.

Kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttaminen ja toimintaympäristön muutoksiin vastaaminen

HKL:n toiminnassa on keskeistä varmistaa olemassa olevan metrojärjestelmän luotettavuuden vaatimien peruskorjausten ja korvausinvestointien toteuttaminen sekä kaupungin tulevaan kasvuun varautuminen. Yleisestä maailmantilanteesta ja koronapandemian vauhdittamasta liikumisen muutoksesta johtuvat joukkoliikenteen rahoitushaasteet edellyttävät kustannustehokkuuden jatkuvaa parantamista.

Metrotoimintojen kustannustehokkuuden parantamista edistetään toimeenpanemalla vuoden 2022 aikana määritettävien tavoitteiden saavuttamiseksi tunnistettuja toimenpiteitä. Metroasemille suunniteltujen kaupungin kehittämisinvestointien kaupunkitaloudellisuutta ja toteutus tapaa arvioidaan ja kehitetään yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

HKL varmistaa yli 40 vuotta käytössä olleen metron toimivuutta ennakkoimalla ja asettamalla etusijalle olemassa olevan metrojärjestelmän toimivuuteen liittyvät investoinnit. Länsimetron toisen vaiheen matkustajaliikenteen käynnistyminen nostaa metron matkustajaliikenteen sekä infran kunnossapidon volyymiä. Samaan aikaan käynnistetään järjestelmän vanhempien osien luotettavuutta parantava, metron kulunvalvontajärjestelmän uudistamishanke. Hanke mahdollistaa myös metron kapasiteetin noston tulevaisuudessa.

HKL on osaltaan sitoutunut Helsingin kaupunkistrategiassa ja hiilineutraalisuusohjelmassa asetettuun tavoitteeseen olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi HKL on yhdessä Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa laatinut oman hiilineutraalisuusohjelmansa (HILKKA), jonka tavoitteena on nollapäästöisyys vuoteen 2025 mennessä oman toiminnan suorien ja ostoenergian päästöjen osalta sekä hiilineutraalisuus vuoteen 2030 mennessä toimitusketjun päästöjen osalta (rakentaminen ja kalustohankinnat).

Muutokset maailman yleisessä turvallisuustilanteessa edellyttävät myös HKL:ltä asemien palo- ja pelastusturvallisuuteen sekä yleiseen turvallisuustilanteeseen liittyvien tarkistus- ja kehitystoimien sekä investointien toteuttamista.

Koronapandemian seurauksena matkustajien kokemaa turvallisuuden tunne metroasemilla on heikentynyt. Tähän vastataan tiiviillä yhteistyöllä turvallisuus- ja sosiaaliviranomaisten kanssa sekä asemien peruskorjauksilla, joissa asemien esteettömyyttä, valaistusta ja valvontaa sekä palveluita parannetaan. Lisäksi asemilla kehitetään mm. pyörien liityntäpysäköintiä ja muita palveluja yhdessä Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa.

Suoritemuutokset 2023-2025

Vuonna 2023 metron suoritusaste nousee metrolinjojen laajentuessa länsimetron 2. vaiheen käynnistyessä. Linjakilometrimäärä on kasvamassa noin 15 %:lla vuodesta 2022. Vuosina 2024-2025 suoritemäärän arvioidaan pysyvän vuoden 2023 tasolla.

Sitovat toiminnan tavoitteet 2023

Talousarvioesityksessä on HKL:n sitoviksi toiminnan tavoitteiksi esitetty:

- Tilikauden tulos on vähintään nolla
- Liikennöinnin luotettavuus metrolinjoissa 99,85 %
- Asiakastytyväisyys (liikennöitsijäarvosana) 4,11

Luotettavuudessa tavoitellaan vuoden 2022 tavoitteen mukaista korkeaa luotettavuustasoa. Asiakastyytyväisyydessä tavoite on asetettu edellisen kolmen vuoden keskiarvon perusteella.

Käyttötalous 2023

HKL:n vuoden 2023 käyttötalouden luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia esityksen liitteessä olevien vuosien 2021 ja 2022 tuloslaskelmalukujen kanssa. Listatekstissä suluissa olevat vuoden 2022 luvut ovat erikseen laskettuja oikaistuja lukuja vuodelta 2022, jotka ovat vertailukelpoisia vuoden 2023 lukujen kanssa.

HKL:n liikevaihto on 152,8 milj. euroa vuonna 2023. Liikevaihto muodostuu seuraavista eristä:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymältä (HSL) laskutettavasta liikennöintikorvauksista metroliikenteestä 60,2 (2022: 47,0) milj. euroa. Metroliikenteessä suoritettua nousee länsimetron laajentuessa Kivenlahteen. Myös sähkömenojen nousu nostaa liikennöintikorvauksia, koska korvaukset on sidottu indeksiin. Lisäksi Sammalvuoren varikon vuokramenot ja uusien vaunujen sekä peruskorjattujen vaunujen pääomakulut korvataan liikennöintikorvauksella ja nostavat korvaustasoa.
- HSL:ltä laskutettavasta infrakorvauksesta 61,2 (2022: 61,5) milj. euroa. Infrakorvaus sisältää metroliikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja. Infrakorvauksessa vanhan omaisuuden korvattavat poistot vähenevät vuodesta 2022 lähes 3 milj. eurolla, mutta vastaavasti asemien muut menot, erityisesti sähkö- ja lämmitysmenot nousevat selvästi vuodesta 2022.
- Helsingin kaupungilta saatavasta tuesta 6,0 (2022: 1,6) milj. euroa. Tuella korvataan sellaiset infran kaltaiset menoerät, joita HKL ei voi laskuttaa HSL:ltä HSL:n infrakorvaussopimuksen mukaan. Infrainvestointien rahoittamiseen käytettävien lainojen korkojen nousu sekä länsimetron vastikkeiden nousu lisäävät kaupungin tuen tarvetta vuonna 2023.
- Muista myyntituotoista 25,4 (2022: 18,6) milj. euroa, joka sisältää HKL:n laskutusta länsimetron ylläpidosta Länsimetro Oy:ltä. Länsimetron Matinkylä-Kivenlahti vaiheen kunnossapidon haltuunotto HKL:lle lisää kunnossapitolaskutusta vuonna 2023. Myös sähkö- ja lämmitysmenojen nousu nostaa laskutettavaa tuloa.

Liiketoiminnan muut tuotot, 1,8 milj. euroa, koostuvat mainostuloista.

Ulkopuolisten palvelujen ostoihin on budjetoitu 110,0 milj. euroa. Ulkopuolisten palvelujen ostot sisältävät alihankintaa Kaupunkiliikenne Oy:ltä 109,5 milj. euroa. HKL:llä ei ole omaa operatiivista henkilöstöä ja

HKL hankkii metron liikennöinti- ja kunnossapitopalvelut alihankintana Kaupunkiliikenne Oy:ltä.

Alihankintalaskutuksessa on mukana metron liikennöinnin sekä met-roasemien ja metrovarikon sähkö- ja lämmitysmenot (20,2 milj. euroa). Budjetissa on varauduttu sähkömenojen noin 5,0 milj. euron nousuun vuodesta 2022. Sähkömenot on budjetoitu oletuksella, että sähkönhinta pysyy korkealla tasolla alkuvuonna 2023, mutta hintataso laskee ke-väästä 2023 alkaen. Sähkönhinnan arviointiin ja sähkömenojen budje-tointiin liittyy erittäin suurta epävarmuutta.

Alihankintalaskutusta nostaa myös länsimetron laajentuminen Kiven-lahteen. Suurin yksittäinen kuluerä on Sammalvuoren varikon kustan-nukset, jotka lisäävät alihankintalaskutusta noin 5,0 milj. eurolla vuo-desta 2022.

Talousarviovuonna poistot ovat 32,5 milj. euroa. Poistotasoa nostaa erityisesti peruskorjattujen M100-metrovaunujen valmistuminen, uudet M300-metrovaunut ja metroidfran peruskorjaukset.

Lainojen korkokulut ovat 6,2 milj. euroa vuonna 2023. HKL:n kaupungil-le maksama tuottotavoite pääomalle A on 9 % eli 3,4 milj. euroa vuo-nessa.

HKL:n tulos ennen varauksien muutoksia on 1,6 milj. euroa.

Käyttötalous 2024-2025

Vuosien 2024 ja 2025 budjeteissa suurin muutos on poistotason nousu vuodesta 2023.

Kaupunkiliikenne Oy:n alihankintalaskutuksessa on arvioitu, että säh-kömenot laskevat vuosittain 1,2 milj. euroa vuosina 2024 ja 2025. Li-säksi länsimetron vastikemenoihin on budjetoitu noin 1,5 milj. euron lasku vuodesta 2023 vuoteen 2024.

Menojen muutokset on huomioitu vastaavasti tuloissa.

HKL:n tulos ennen varauksien muutosta on 1,5 milj. euroa vuonna 2024 ja 1,6 milj. euroa vuonna 2025.

Investointisuunnitelma 2023-2032

Liikenneliikelaitoksen investointisuunnitelma kattaa vuodet 2023-2032. Investointien yhteissumma on 690 milj. euroa.

Vuosien 2023-2032 suurin yksittäinen investointihanke on M400-metrokaluston hankinta, johon on budjetoitu 270 milj. euroa vuosille 2027-2032. Rautatietorin metroaseman palo- ja pelastusturvallisuuden

06.09.2022

Asia/2

parantamiseen, aseman peruskorjaamiseen ja siihen liittyvään Kaivokadun kannen peruskorjaamiseen on varattu yhteensä noin 85 milj. euroa vuosille 2023-2027. Metron liikenteenohjausjärjestelmän uudistamisinvestointiin on varattu 66 milj. euroa vuosille 2023-2029.

Vuoden 2023 suurin yksittäinen investointihanke on Rautatietorin met-roaseman paloturvallisuuden parantaminen 7,4 miljoonaa euroa. M200-junien peruskorjaukseen on budjetoitu 6,2 miljoonaa euroa ja metron raidevirtapiirien korvaamiseen 5,0 miljoonaa euroa.

Rahoitus 2023-2025

HKL ei nosta uutta ulkopuolista lainaa vuosina 2023-2025. Metroinvestoinnit rahoitetaan kaupungin sisäisellä limiittirahoituksella (yhdystilivelka). Yhdystilivelka on 304 milj. euroa 31.12.2025.

Omavaraisuusaste on 33,8 % vuonna 2023, 32,4 % vuonna 2024 ja 30,6 % vuonna 2025.

Vaikutus kaupungin talouteen 2023-2025

HKL maksaa kaupungille peruspääoman tuottoa 3,8 milj. euroa vuonna 2023. Vastaavasti kaupunki maksaa HKL:lle suoraa tukea 6,0 milj. euroa. Kaupungin tuella HKL kattaa ne menot, joita HKL ei pysty laskuttamaan HSL:ltä tai muulta taholta.

Kaiken kaikkiaan HKL:n nettovaikutus kaupungin budjettiin on -2,6 milj. euroa vuonna 2023.

Vuosina 2024-2025 nettovaikutus kaupungin budjettiin arvioidaan olevan -2,8 milj. euroa ja -3,9 milj. euroa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Postiosoite
PL 55250
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hkl@hel.fi

Käyntiosoite
Hämeentie 86
Helsinki 00550
http://hkl.fi

Puhelin
3101071
Faksi
09655783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
Alv.nro
FI02012566

06.09.2022

Asia/2

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.08.2022 § 156

HEL 2022-005385 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

30.08.2022 Pöydälle

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja johtava controller Mikael Karell olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelainoksen johtokunta 24.08.2022 § 27

HEL 2022-005385 T 02 02 00

Päätös

Palvelukeskusliikelainoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi ja hyväksyä Palvelukeskusliikelainoksen talousarvioehdotuksen vuodeksi 2023 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosiksi 2024 - 2025

Esittelijä

vs. toimitusjohtaja
Risto Paavola

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpitoapäällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi